

94ste vergadering

Donderdag 2 september 2004

Aanvang 10.15 uur

Voorzitter: Weisglas

Tegenwoordig zijn 112 leden, te weten:

Van Aartsen, Adelmund, Albayrak, Algra, Aptroot, Arib, Van As, Azough, Van Baalen, Bakker, Balemans, Van Beek, Blok, Van Bochove, Boelhouwer, Bos, Brinkel, Bruls, Bussemaker, Van de Camp, Cornielje, Van Dam, Depla, Dezentjé Hamming, Dijkma, Dijsselbloem, Dittrich, Douma, Dubbelboer, Eijnsink, Eski, Van Fessem, Fierens, Van Gent, Gerkens, Griffith, De Haan, Van Haersma Buma, Halsema, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Heemskerk, Van Heemst, Herben, Hessels, Van Heteren, Van Hijum, Hirsi Ali, Hofstra, Ten Hoopen, Jager, Joldersma, Jonker, Kalsbeek, Kant, Karimi, Koomen, Kortenhorst, Kraneveldt, De Krom, Kruijsen, Lambrechts, Lazrak, Leerdam, Luchtenveld, Marijnissen, Mastwijk, Mosterd, Nawijn, De Nerée tot Babberich, Van Nieuwenhoven, Van Oerle-van der Horst, Omtzigt, Oplaat, Örgü, Ormel, De Pater-van der Meer, Rambocus, Rijpstra, Rouvoet, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Smilde, Snijder-Hazelhoff, Spies, Van der Staaij, Sterk, Straub, Stuurman, Szabó, Tichelaar, Timmer, Timmermans, Tjon-A-Ten, Verburg, Vergeer, Verhagen, Vietsch, Visser, Van der Vlies, Vos, Bibi de Vries, Jan de Vries, Klaas de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Weekers, Weisglas, Wilders, Van Winsen en De Wit,

en de heer Balkenende, minister-president, minister van Algemene Zaken, en mevrouw Verdonk, minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie.

Aan de orde is de behandeling van:
- **de verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften over een aantal in haar handen gestelde adressen (29235, nrs. 32 t/m 43).**

Overeenkomstig de voorstellen van de commissie voor de Verzoekschriften wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van het **debat** met de regering over het **rapport "Bruggen bouwen" van de tijdelijke commissie Onderzoek Integratiebeleid (28689).**

(Zie vergadering van 30 augustus 2004.)

De **voorzitter**: Aan de woordvoerders, fractievoorzitters veelal, ook aan de fractievoorzitter van D66, die zelfs niet luistert wanneer zijn eigen partij wordt genoemd, zeg ik dat ik denk dat het ons aller streven is om aan het eind van de dag klaar te kunnen zijn met het debat en geen avondvergadering te hoeven houden. Er is heel veel gezegd in eerste termijn. Het moet mij toch van het hart dat ik eigenlijk vind dat er dan maar niet ingeschreven moet worden, wanneer bijna iedereen de spreektijd zo overschrijdt als in eerste termijn. Dat betekent wel dat het redelijk is dat wij het kabinet, middels de minister-president en de minister, de gelegenheid geven om, zeker in het begin, zonder veel interrupties hun betoog te kunnen opzetten, en dat interrupties echt kort moeten zijn, gedurende de hele dag. Dat is de manier waarop ik u vriendelijk door deze dag zal gaan loodsen.

□

Minister **Balkenende**: Mijnheer de voorzitter. Ik dank de Kamer voor haar bijdrage in de eerste termijn van dit debat. Voor het kabinet is dit debat geen mosterd na de maaltijd, ook al heeft het overleg over veel inhoudelijke voorstellen reeds plaatsgevonden. Op deze plaats wil ik graag de commissie-Blok, in het bijzonder de voorzitter, danken voor haar grondige en genuanceerde werk. Ook de initiatiefnemer, de heer Marijnissen, komt dank toe. Voordat ik toekom aan mijn themagewijze beantwoording, wil ik enkele inleidende opmerkingen maken. Ik zal mij richten op enkele hoofdzaken. Mevrouw Verdonk zal het brede spectrum bespreken en ook ingaan op de door de woordvoerders gedane voorstellen.

Een tijdje terug werd ik op een avond hier in Den Haag op straat aangesproken door een jonge vrouw van allochtone komaf. Zij zei mij dat zij zich volop Nederlands voelde, maar dat zij ook het gevoel had dat zij steeds kritischer werd bejegend. Zij vertelde mij dat zij voorstander was van een minder vrijblijvende inburgering en dat wij zeker moesten inzetten op meer participatie van vrouwen. Maar zij vond ook dat Nederland door alle discussies over islam en terrorisme wel steeds minder gastvrij wordt.

Dat gesprek met haar heb ik goed onthouden, omdat het zo duidelijk het dilemma weergeeft. Enerzijds wil je de mensen er eigenlijk met de haren bijslepen en mogen de maatregelen om hen te laten integreren ook best pittig zijn. Anderzijds wil je voorkomen dat de discussie daarover beelden oproept waardoor mensen zich in een hoek gezet voelen, en als gevolg daarvan